

Cena numeru
60 mk.

Cena prenumeraty

w Łodzi
Miesięcznie „ 1100
Z przes. poczt.
Miesięcznie „ 1400
poza Łodzią egz. 66

Konto Pocztow. Kasy
Oszczęd. 60594
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

Redakcja i Adm.

w ŁODZI
Al. Kościuszki 41
TELEFON 28.

Łódź.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Wtorek, dnia 26 września 1922 roku.

Zwycięstwo Korfantego.

Wynik wyborów na Śląsku. — Zwycięstwo bloku Narodowego. — Ogólne wrażenie.

KATOWICE, 25 (wł.) Według dotychczasowych obliczeń do g. II-iej przed południem wybory do Sejmu Śląskiego przyniosły zwycięstwo Blokowi Narodowemu. Zwycięstwo to wywołało w obozie narodowym ogromną radość.

W ogólnym, wyniku widać, że N. P. R. które uważała dotychczas, że samo przez się ma znaczną większość głosów polskich na G. Śląsku, wskutek czego z jej ramienia wojewodą został p. Rymer, pozostaje daleko w tyle za Blokiem Nar. nie mówiąc już o innych grupach.

Dotychczasowe wyniki ogłoszone w dzisiejszych piśmie porannych wywołały w N. P. R. przygnębienie. Daje się to zauważyć już w dzisiejszym numerze „Polaka”, organie N. P. R., gdzie starano się podać tylko cyfry dla siebie korzystne omijając cyfry oznaczające sukces Bloku Narodowego.

P. S. L. uzyskało w siedzibie swego Związku w Mysłowicach zaledwie 7 głosów. Lądowcy występowali zresztą nie jako partia chłopska, ale szczególnie w okręgu przemysłowym jako partja inwalidów. Przed lokalami wyborczymi ustawiono dla agitacji kilku inwali-

dów wojen, z kartkami. I tylko tej okoliczności zawdzięczyć może zdobycie tych nielicznych głosów.

Jedynie praca Bloku Nar. z Korfantym na czele przeciwstawiła się poważnie doskonałej i zasobnej organizacji Niemców którzy szli kar nie do wyborów.

Ruch wyborczy był po południu silniejszy, niż przed południem. Liczba głosujących nie przekraczała 70 proc. uprawnionych do głosowania. (2)

POWIATY PSZCZYNA—RYBNIK.

Dotychczasowa suma cyfr z powiatu pszczyńskiego i rybnickiego jest następująca:

Blok Narodowy — 12,924; P. P. S. — 5,424; N. P. R. — 9,601; P. S. L. — 922; Zjednoczone Partje Niemieckie — 5,844; Komuniści — 176; Niemiecy socjaliści — 18; Partja żydowska z siedzibą w Bielsku — 68.

Według dotychczasowych obliczeń oddano na listy polskie 28,871, na niemieckie 5,862, z wyjątkiem komunistów i żydów.

POWIATY KATOWICE—RUDA.

W okręgu drugim, obejmującym powiaty Katowice i Ruda:

Blok Narodowy — 33,877; P. P. S. — 23,222; N. P. R. — 17,005; P. S. L. — 1,443; Niem. Partja Katol. — 11,794; Niem. Partja Narod. — 17,033; Niem. Partja Socjal. — 9,248; Komuniści — 4,008.

Według dotychczasowych obliczeń w okręgu tym na listy polskie oddano 75,547, na listy niemieckie 38,075 bez głosów komunistycznych

Powiaty Katowice i Ruda wybierają do Sejmu śląskiego 15 posłów. Mandaty zostaną rozdzielone w następującym stosunku: blok narodowy 5 posłów, centrowcy niemieccy 4, P. P. S. i N. P. R. po 2, socjaliści niemieccy 1, komuniści 1, P. S. L. żadnego

POWIATY ŚWIĘTOCHŁOWICE — TARNOWSKIE GÓRY — LUBLINIEC.

W okręgu trzecim, obejmującym powiaty: świętochłowski z Królewską Huta, tarnogórski i lubliniecki:

Blok Narodowy — 39,274; P. P. S. — 12,696; N. P. R. — 9,094; P. S. L. — 860; Niem. Partja Katol. — 15,402; Niem. Partja

Narod. — 12,937; Niem. Partja Socjal. — 8,655; Komuniści — 3,398.

Na listy polskie padło w tym okręgu, według dotychczasowych obliczeń 61,924 głosów, na niemieckie 36,994 bez głosów komunistycznych.

Ostateczne wyniki wyborów w mieście Katowicach przedstawiają się następująco:

Blok Narodowy — 3,644; P. P. S. — 555; N. P. R. — 644; P. S. L. — 5; Niem. Partja Katol. — 2,283; Niem. Partja Narod. — 6,511; Niem. Partja Socjal. — 1,768; Komuniści — 370.

Na listy polskie w Katowicach padło 4,848 głosów, na listy niemieckie 10,562 bez głosów komunistycznych.

Ostatecznych wyników wyborów w okr. drugim i trzecim można się spodziewać do wieczora dnia dzisiejszego. Natomiast z okręgu pierwszego przed środą prawdopodobnie nie będzie można uzyskać wszystkich cyfr.

CIESZYN 25 9. (AW) Wczoraj odbyły się tutaj wybory do Sejmu śląskiego. Wynik w mieście Cieszynie przedstawia się następująco: Oddano głosów 3,578, z tego na listy polskie 1,625, na listy niemieckie 1,766, na listy żydowskie 170, t. zn., że Niemcy uzyskali 50, 2 proc., Polacy 45, 14 proc., żydzi 4, 7 proc.

Głosy rozdzieliły się następująco: P. P. S. 264, P. S. L. 284, N. P. R. 34, blok narodowy 1,043. Komuniści otrzymali w Cieszynie 1 głos.

Zaznaczyć należy klęskę socjalistów, którzy zyskali zaledwie 1/12 głosów. Zwycięstwo Niemców przyszło niespodzianie i okazało się, że polscy wyborcy zaniedbali obo-

wiązku włączenia do listy wyborczej. Błąd ten da się jednak częściowo naprawić przy wyborach gminnych, które odbędą się w październiku. Do wyborów gminnych przystąpią wszyscy Polacy z jedną listą.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Zwołanie konwentu seniorów.

(wp) Na wniosek wicemarszałka Sejmu Osieckiego, marszałek Sejmu Trampczyński zwołuje na 26 b.m. konwent seniorów w celu rozważenia konieczności przedłużenia obecnej sesji Sejmu dla załatwienia ustawy o uposażeniu urzędników i ustawy o zabudowaniu miast. (7)

Pożegnanie Sejmu.

(wp) W nadchodzącą środę wieczorem premier Nowak wydaje obiad pożegnalny na cześć marszałka Sejmu Trampczyńskiego. W obiedzie udział przyjął Sejm, przedstawiciele klubów i członkowie rządu. Po obiedzie w salonach przyjął radę ministrów obędzie się raut. (7)

Walka o cieśniny.

SUKCES FRANCJI I WŁOCH. NIEMCY ZADOWOLENI.

BERLIN 25 (PAT) W sprawie zakończenia prac konferencji dla spraw Wschodu w Paryżu „Berliner Tageblatt” pisze: Uchwały, które wczoraj zapadły oznaczają zwycięstwo tezy francusko-włoskiej. Kempf pasza odniósł zupełne zwycięstwo. „Germania” omawiając tą samą sprawę, podkreśla, że Niemcy z zadowoleniem spoglądać mogą na sukcesy byłego swego sojusznika z wojny światowej chociaż problem Wschodu dotyczy Niemcy tylko pośrednio.

„Boersenkourier” pisze: Uchwały konferencji paryskiej oznaczają bezwzględny sukces Francji, jednakowoż walka o cieśniny morskie, zdaniem tego dziennika nie została jeszcze zakończona. (7)

KONSTANTYNOPOL 25 (PAT) Ustalono

niezbicie, że sztab generalny grecki wydał za rządzenie spalania Brussy i jedynie na skutek interwencji konsula francuskiego oraz oficerów francuskich i włoskich, bawiących w Brussie to zarządzenie zostało cofnięte. W związku z tem ludność miasta urządziła radosną manifestację przed konsulatem francuskim. Z drugiej strony ustalono, że liczba uchodźców z Brussy dochodzi do 16,000. Udzieleno im była spowodowana, jak opowiadają maocni świadkowie, stanowiskiem greckich władz wojskowych, które z całą świadomością siły wśród ludności chrześcijańskiej panikę, rozpowszechniając pogłoskę, że miasto zostanie spalone i że ci wszyscy, którzy go nie opuszczą, narażą się na okrucieństwa ze strony Turków. (7)

KA-KA-DU

Wkrótce zostanie otwarty
Kabaret artystyczny
pod dyr. Wł. Lina.udział pierwszorzednych
sił artystyczn. wkrótce
— zostanie otwarty. —

3983-1

Łwadze P.P. Przemysłowców i Rzemieślników OBRABIARKI

z zapasów wojskowych (Romorantin) znajdujących się w Aleksandrowie. Kuliawskim
sprzedaje Oddział Likwidacji Demobilu Wojskowego „De-
mat” Warszawa, Królewska № 23.

— Szczegóły patrz: — (4016K1)

„DEMIBIL”, zeszyt specjalny № 2.
Termin składania ofert 18 października 1922 roku.

Z SEJMU.

WOBEC UCHWALENIA DALSZEJ EMISJI BANKNOTÓW POLSKA ZNAJDUJE SIĘ WIĘCEJ
NIŻ NAD KRAWĘDZIĄ PRZEPAŚCI.

WARSZAWA 25 (PAT) Sejm. Posiedze-
nie 340.

Poseł Kiernik prosi o umieszczenie na porządku dziennym sprawy zmiany uposażenia sędziów i prokuratorów, jakoteż ustawy o podniesieniu kapitału zakładowego Państwowego banku rolnego.

Poseł Hartglass referował ustawę w sprawie skutków prawnych zatajenia części ceny kupna przy umowach o sprzedaż lub zmianę. Rząd postanowił wymierzać wysokie kary, pochłaniające całą ukrytą część ceny, względnie unieważniać tę część umowy, która zawiera zgo-
dę stron na zapłacenie wyższej ceny.

Następnie poseł Godk referował nowelę do ustawy dnia 15 lipca 1920 z. o wykonaniu reformy rolnej. Chodzi o przyspieszenie likwidacji własności niemieckiej na kresach zachodnich, do czego upoważnia nas traktat wersalski.

Komisja rolna wypowiedziała się przeciw wyłomowi w ustawie o reformie rolnej, jaki wywołałaby ta nowela i przedłożyła Sejmowi nowy tekst z odpowiednimi zmianami, który przyjęto w drugim i trzecim czytaniu.

Następnie przystąpiono do ustawy o kontroli nad długami państwa. Zgodnie z konstytucją, ustawa przekazuje kontrolę nad długami państwa osobnej komisji, złożonej z 7-ciu członków i 3-ich zastępców, wybieranych przez Sejm i Senat. Członkowie komisji pełnią swoje obowiązki bezpłatnie, a odpowiedzialni są przed Sejmem wzgl. Senatem. Ustawę przyjęto w drugim i trzecim czytaniu.

Poseł Weinzieher referował ustawę skarbową o dalszej emisji biletów P. K. K. P. i o kredycie skarbu państwa w P. K. K. P. Chodzi obecnie o zatwierdzenie dodatkowe zadłużenia w wysokości 314 miliardów o przyznanie dalszego kredytu do wysokości 370 miliardów.

Poseł Radziszewski nawiązując do expose pana ministra skarbu, oświadczył, że wobec grozy położenia spodziewać się może, na było szerokiego i poważnego programu sa-
nacji, ale z pewnością nawet zwolennicy min-
stra skarbu doznali rozczarowania. W dziedzi-

nie finansów stoimy więcej, niż nad krawędzią prze-
paści staczamy się z zawrotną szybkością w prze-
paść. Są tylko trzy sposoby ratunku: 1) bardzo wydatne podniesienie podatków, 2) zaciągnięcie pożyczki zagranicznej, 3) uniemoż-
liwienie raz na zawsze ministrowi skarbu druko-
wania banknotów.

Dalej mówca omawia sprawę budżetu na rok 1922 który w obliczeniach optymistycznych ma tysiąc miliardów w wydatkach, a więc wkracza w cyfry astronomiczne, oraz stosunek w chwili obecnej marki polskiej do walut zagranicznych. Wreszcie stwierdza mówca, że druk banknotów wraz z zawrotną szybkością. Ta kiej gospodarki niema na całym świecie, prócz bolszewji. Wszystkie państwa zaprzestały no-
wych emisji a naprzykład Francja czyni wysiłki, aby dług swój w banku emisyjnym zmniejszyć. My zaś mamy wotować nowe emisje, i to na czas paru tygodni, a dalej „jakoś to będzie”. Wobec tej niszczycielskiej gospodarki będziemy głosowali przeciwko projektowi wniesionej u-
stawy. (7)

Po przemówieniu posła Weinziehera, który polemizował z wywodami posła Radziszewskiego, w głosowaniu uchwalono przyjęcie usta-
wę o dalszej emisji biletów P. K. K. P. Za przy-
jęciem uświadczyło się 125 głosów przeciw 83 gł., poczem ustawę przyjęto także i w trze-
cim czytaniu.

Następnie w drugim i trzecim czytaniu przyjęto ustawę o kredycie skarbu państwa w P. K. K. P.

Przystąpiono do ustawy w sprawie uznania dawnej ustawy o nazwę monety polskiej, tudzież łącznie z tem do ustawy o 8-procento-
wej państwowej pożyczce złotej.

Po końcowym przemówieniu sprawozdaw-
ców Buzka i Weinziehera, głosowanie odłożo-
no do jutra.

Następne posiedzenie odbędzie się jutro o godz. 3 po południu. Na porządku dziennym m. in. głosowanie nad przedłożeniem finanso-
wem i sprawa samorządu wojewódzkiego w Małopolsce Wschodniej. (7)

Zemsta Ukraińców.

ZAMORDOWANIE HUCUŁA PRZEZ BOJÓWKĘ UKRAIŃSKĄ.

LWÓW, 25 | 9 (A. W.) Dzisiejszy „Prze-
gląd Poniedziałkowy” donosi z Kołomyi, że w
nocy z 20 na 21 września, zakłóty został noża-
mi przez członków bójki ukraińskiej hucuł Mi-
chajło Prokopow z Kostrzycy. Na Prokopie
lokonano zbrodni jako aktu zemsty za wię-
cie udziału w znanej delegacji huculów do

Warszawy z prośbą o amnestję dla oskarżo-
nych o zdradę główną kilkudziesięciu huculów
Toż samo pismo podaje cały szereg wypadków
podpalenia zapasów zbożowych przez bojówki
ukraińskie w dobrach polskich w Małopolsce
Wschodniej. (2)

Z OSTATNIEJ CHWILI

Kemaliści w strefie neutralnej.

LONDYN 25 (PAT) Kemaliści wtargnęli do strefy neutralnej w odległości strzału armat-
niego od linii angielskich. Jen Harrington za-
prosił do siebie przedstawicieli rządu angielskie-
go i zwrócił uwagę, że byłoby wskazane, aby
rząd angielski skłonił wojska kemalistyczne do
odwrotu. (2)

Turcy Smyrny nie spali.

KONSTANTYNOPOL 25 (PAT) Po prze-
prowadzeniu dochodzeń korespondent Havas do-
nosi że wysoki komisarz francuski w Konstan-
tynopolu oraz generalny konsul francuski w
Smyrnie, doszli do przekonania, że niema żad-
nych podstaw, któreby pozwalały przypisać Tur-
kom winę spalania Smyrny. (7)

„Temps” o sprawie tureckiej.

PARYŻ 25 (PAT) „Temps” wyraża zado-
wolenie z powodu dojścia do porozumienia
między Poincarem, Curzonem i Siorzą w spra-
wie zaproszenia Turcji na konferencję dla ure-
gulowania kwestji wschodnich. Decyzja ta sta-
nowi poważny sukces dla sprawy ogólnego po-
koju. Uczucie solidarności moralnej państw so-
juszniczych i poczucie odpowiedzialności cią-
żące na nich wobec kryzysu, grożącego wywo-
łaniem nowej wojny, wzięło górę nad wzglę-
dami ubocznymi. (2)

Zatonięcie krążownika angielskiego.

LONDYN 25 (PAT) Reuter donosi z Kon-
stantynopola, że angielski kontrtorpedowiec
„Speeding” zatonął na morzu Marmara, skut-
kiem zderzenia się ze statkiem rybackim 10
osób z załogi zginęło, 87 zostało uratowa-
nych. (2)

TELEFONEM Z WARSZAWY

MIESZKANIA DLA URZĘDNIKÓW.

*) W zeszłym tygodniu oddano już do
użytku 28 mieszkań dla rodzin urzędniczych
na Żoliborzu. W odstębach miesięcznych odda-
wane będą do użytku po dwadzieścia kilka
mieszkań na Mokotowie i na Żoliborzu.

Ogółem w tych 2 kolonjach urzędniczych
będzie 136 mieszkań, które gotowe będą w lu-
tym—marcu. (7)

PUBLICYSTA CHIŃSKI W WARSZAWIE.

*) Bawi obecnie w Warszawie pan Chu,
wybitny publicysta chiński, a zarazem przedsta-
wiciel wielkiej agencji prasowej w Szanghaju,
reprezentującej 400 wydawnictw chińskich.

Celem podróży p. Chu jest zwiedzenie
Polski i zaznajomienie się z tutejszymi stosun-
kami. (7)

PRZEDŁUŻENIE CZASU PRACY W CUKROWNIACH.

*) Rada ministrów wydała rozporządza-
nie, w którym zezwala na przedłużenie czasu
pracy w cukrowniach w czasie trwania kampa-
ni r. 1922 ponad 8 godzin, jednakże najwyżej
do 12 godzin na dobę w każdym dniu tygod-
nia, nie wyłączając niedziel, dla tych pracow-
ników, których nieprzerwana praca jest niezbęd-
na ze względu na produkcję cukru, o ile z
przyczyn technicznych nie może być utworzona
trzecia zmiana pracowników tej kategorii.

Po stwierdzeniu przez właściwego inspek-
tora pracy niemożności wprowadzenia trzeciej
zmiany Minister Pracy i Op. Społ. wydał za-
interesowanym zarządzin cukrowni pozwolenia
na przedłużenie czasu pracy.

Rozporządzenie będzie obowiązywało od
8 października r. b. do 8 stycznia 1923 r. (7)

SCHYBEK POTĘ

Rozbiór Polski, ostatni wielki akt dziejowy, dokonany w duchu pojęć XVIII-go stulecia, wysunął na widownię Europy naród bez państwa, walczący o swe prawa. To dało silny bodziec rozwojowi pojęcia bytu narodowego, niezależnego od państwa, pojęcia, według którego naród nie utożsamia się z państwem. Stąd zrodziły się wielkie ruchy narodowe XIX stulecia, dążenia narodów rozbitych politycznie do zjednoczenia państwowego, dążenia, które sprowadziły dwa wielkie fakty dziejowe — zjednoczenie Niemiec i Włoch;

Zmiana roli i stosunku wzajemnego państwa i narodu, pisze w tej mierze R. Dmowski przejscie z okresu, w którym państwo operowało swą ludnością, jako biernym przedmiotem, do okresu, w którym naród zaczął używać państwa, jako swoje narzędzia, sprawiło, że 1-o państwa nienarodowe, będące zlepkiem ludności narodowo różnorodnej, stały się anarchizmem i traciły coraz wyraźniej rację bytu, 2-o że części narodów, pozostające poza granicami ich państw narodowych coraz silniej do tych państw ciążyły i musiały prędzej czy później złączyć się z nimi, wreszcie 3-o że narody, pozbawione państwowego bytu, a posiadające silną świadomość swej samoistości, musiały z biegiem czasu być państwowy uzyskać.

Dla tych, którzy rozumieli ewolucję narodową XIX stulecia, jasnym było, że państwo austro-węgierskie musi zniknąć z karty Europy: że Rosja, która zagarnęła pod swe panowanie zbyt wiele ludności różnorodnej narodowo i szczepowo, gdy narodowość panująca ani liczebnie ani cywilizacyjnie nie przedstawiała siły wystarczającej do jej wchłonięcia — w granicach swoich długo istnieć nie będzie; że narody większe czy mniejsze, nie zjednoczone jeszcze państwem, do tego zjednoczenia dojdą; wreszcie, że Polska, prędzej czy później, zjawi się nanowo jako państwo i zajmie należne sobie stanowisko w Europie.

Wystarczył jeden wielki kataklizm dziejowy, ażeby to wszystko się stało, chociaż pewne zmiany są konieczne: proces tworzenia się państw narodowych na wielu punktach jeszcze nie jest zakończony.

Imperjalizm wielkich mocarstw zadał cios samobójczy przez wywołanie wielkiej wojny europejskiej. Ta wojna zaś była nieunikniona z przyczyn, leżących w naturze samego imperjalizmu.

Pewne już dziwne fakty, zapowiadały dla imperjalizmu daleki postępujący upadek. Szukać więc trzeba w dziedzinie przeobrażeń stosunków gospodarczych świata,

Wojna ubiegła zachwiała u podstaw pryncyjalną machinę współczesnego handlu światowego i finansów. Z anarchii gospodarczej, wywołanej przez wojnę, zaczyna się wyłaniać dążenie krajów, nawet gospodarczo zacofanych, do samodzielności ekonomicznej, przede wszystkim do możliwej samowystarczalności. Zjawienie się tego dążenia, będącego odpowiednikiem nacjonalizmu w polityce, wywołało narazie koniecznością czasowym za pomocą wytwórczości wielkich państw przemysłowych, zajętych wojną i wyrobem materiału wojennego, rozstrojeniem komunikacji, wreszcie wyrosłymi do potwornych rozmiarów różnicami waluty. Są dane, przemawiające za tem, że ta dążność do samodzielności gospodarczej będzie wzrastała, zarówno w Europie, jak i w innych częściach świata. Jeżeli tak, to dla imperjalizmu ekonomicznego, wielkich państw przemysłowych Europy zaczęły się bardzo

czarne czasy. Kto wie, czy nie będziemy w bliższej przyszłości świadkami wielkich katastrof dotyczących właśnie państwa najbogatsze, najbardziej przed wojną kwitnące.

Dzisiaj przechodzą one, a przede wszystkim Anglię, ciężki kryzys wyrażający się w obniżeniu produkcji do poziomu oddawna nie widzianego, w olbrzymiej liczbie bezrobotnych i w znacznym zmniejszeniu obrotów handlowych. Najbieglejsi znawcy stosunków gospodarczych dzisiaj jeszcze nie są zdolni osądzić co w tem jest kryzysem przejściowym, a co początkiem schyłku. Zdaje się wszakże, iż mo-

żna dzisiaj jeszcze powiedzieć, że wielkie państwa przemysłowe Europy nie wrócą już do panowania gospodarczego nad światem w rozmiarach, w jakich je posiadały przed wojną.

Zarówno tedy w dziedzinie gospodarczej, jak w politycznej, czasy dzisiejsze przynoszą nam, że tam powiemy, decentralizację układu międzynarodowego. Widzimy osłabienie i znamiona rozkładu wielkich mocarstw i olbrzymich, ciężających nad światem ustrojów ekonomicznych, a wzmocnienie i pomnożenie liczby państw mniejszych, gospodarczo słabszych. — R. D.

Walka Ukraińców z Polską.

o) Ukraińcy we wsch. Małopolsce nie ustają w zbrodniczej robocie antypaństwowej. Ciągłe słyszymy o aktach sabotażu, jakich dopuszczają się heroje hajdamaccy na obiektach rządowych i o zamachach na mienie i życie Polaków.

Pisma Lwowskie donoszą ostatnio o eksplozji dynamitu w śródmieściu m. Lwowa w kamienicy, Towarzystwa Ukraińskiego im. Szewczenki przy ul. Czarneckiego. W domu tym, niewyśledzeni sprawcy podłożyli nabój dynamitowy, który eksplodował, wyrzucając w ścianie ogromny otwór i wysadzając szyby w okolicznych domach. Jako podejrzanych aresztowano stróża tego domu, oraz pewnego elektromechanika.

W kilka chwil później, nastąpił w stronie Oytadeli drugi wybuch w rozmiarach znacznie groźniejszy — w 3-piętrowym domu ruskiej młodzieży akademickiej przy ul. Supińskiego 1. 25.

Stwierdzono, że jakiś materiał wybuchowy eksplodował w suterrenach tuż nad piecem dla centralnego ogrzewania z nadzwyczajną siłą. Sufit betonowy, budowany na żelaznych trawersach, został bardzo poważnie uszkodzony wszystkie zaś ubikacje, mieszczące się w suterrenach, przedstawiały jedno wielkie rumowisko. Zaraz po wypadku niemożliwym było doprowadzenie śledztwa do pewnych ustalonej wyniki. To też policja poprzestała na zabezpieczeniu na miejscu stanu faktycznego.

Komisa ustaliła na drugi dzień dwie ewentualne przyczyny eksplozji. Mianowicie wybuch był albo dziełem przypadku albo też celowego działania w kierunku spowodowania eksplozji. W razie przypadku można wyobrazić sobie fakt w ten mniej więcej sposób: Oto w zegarze elektrycznym, który uznano za najbezpieczniejszy schowek przed okiem policji schowali ukraińcy ładunek ekrazytu, przez naczony widocznie do użycia gdzieś w pobliżu rynku. Wskutek prawdopodobnie krótkiego spięcia elektryczności nastąpił wybuch.

Co do motywów ewentualnie rozmyślnego czynu, można rozważać dwie hipotezy. Albo Ukraińcom zależało na wybuchu celem

późniejszego twierdzenia, że wybuch wzniesli Polacy, jako akt odwetu za ukraińskie sabotaże, by móc wzniesić okrzyk na zagranicę, albo też przez eksplozję chcieli ściągnąć policję w to miejsce, by tym sposobem ułatwić sobie swobodną robotę w innej części miasta. Prawdopodobnie jakieś niewyśledzone przyuczony przeszkodziły Ukraińcom w wykonywaniu czegoś znacznie większego niż wypadek w rynku.

Przeprowadzona rewizja wydała wspomniane rezultaty. W księgarni znaleziono ogromną pakę indeksów uniwersyteckich tajnego uniwersytetu ukraińskiego oraz mnóstwo tajnych antypolskich i antypaństwowych broszur wzywających do powstania przeciw Polsce. Znaleziono też bardzo interesujący materiał dowodowy dokumentów odsłaniających lajdackie knowania ukraińskie.

W czasie rewizji zachowywali się miejscowi Ukraińcy w sposób wysoce prowokacyjny.

Dalsza rewizja wykazała, że nie tylko materiał wybuchowy, ale także karabiny i amunicję gromadziła tajna organizacja ukr.

W dole kanałowym znaleziono karabiny, bagnety i amunicję do karabinów.

Z osób aresztowanych wypuszczono już wszystkie po spisaniu protokołu, z wyjątkiem trzech, mianowicie dyrektora „Sojuszu kredytowego“ Omelana Sajewicza, oraz woźnego „Sojuszu“ Antoniego Kuźmy i jego córki. Będą oni odstawieni do sądu. W „Sojuszu“ i w mieszkaniu Kuźmy znaleziono starannie ukryte materiały dotyczące tajnych organizacji i antypaństwowej działalności. Stosy tych dokumentów będą obecnie szczegółowo badane.

Z Doliny donoszą również o wybuchu kilku bomb ekrazytowych w gimnazjum ukraińskim, bomby eksplodując wyrządziły nieznaczne szkody. I tu ktoś z Ukraińców przechowywał w gimnazjum bomby, a obchodząc się z nimi nieostrożnie — spowodował ich eksplozję. Tak więc zbrodniarstwo ukraińskie — gotując broń przeciwko Polsce — sami niszczą przez nieostrożność swe budynki.

Polityka Anglii.

(o) Zwycięstwo tureckie i zajęcie Smyrny przez wojska Mustafy Kemal paszy zostało naidokliwiej odczute w Anglii. Interesy Anglii, która faktycznie panowała już w Konstantynopolu, zostały naraz poważnie zagrożone i to nie tylko nad Cieśninami, lecz wszędzie tam, gdzie władza angielska styka się z Muzułmanami. Lloyd George, popierając bez zastrzeżeń Grecję, nie godząc się, mimo różnych okazji na wejście w porozumienie z Turcją, zaangażował ogromnie politykę swego kraju na Wschodzie. Zaangażował i — przegrał. Zdaje sobie z tego sprawa prasa angielska i nigdy obecny premier angielski nie był tak ostro krytykowany, jak dzisiaj, po zupełnej klęsce wojsk greckich.

Oto co między innymi pisze „Daily

Mail“:

„Jaka jest polityka Wielkiej Brytanii? Czy prowadzi ona jaką politykę? W Mezopotamii, w Palestynie, w sprawie stosunków grecko-tureckich, byliśmy tylko nieugięci na jednym punkcie stawiając na przegrywającego konia. Właściwie od czasu, gdy Downing Street (pałac premiera) zniósł faktycznie min. spraw zagranicznych i sam zaczął kierować sprawami zewnętrznymi, zaczęły się dziać rzeczy niepokojące. Politycy zastąpili doświadczonych dyplomatów. A kwestie europejskie są zbyt poważne, aby miały pozostawać w rękach amatorów. Powróćmy do zasadniczych podstaw dyplomacji, która się będzie liczyć z naszą odpowiedzialnością i z naszym zadaniem zachowania sojuszu z Francją! (1)

Pamiętajcie o sprawdzaniu list wyborczych!!!

NA MARGINESIE.

Spotwarzonemu p. Bryłowi.

Meczennikowi idei, tych słów kilka, zamiast galarowej wody w do- wód uznania i życzliwości składa redakcja...

Łzy mimowoli cisną się do oczu... „Kurjer Lwowski” donosi iż administrator naczelnego organu ludowców „Kurjera Lwowskiego” p. Czapczyński spoliczkował dwukrotnie znane obrońce ludu posła Bryła...

Bryła, który całe swe życie oddał na usługi krzywdzonego i poniewieranego chłopca, zaopatrującego w kartofle nasze miasta, lub karmiącego temż świnię przy zbyt niskiej cenie...

Tego samego Bryła, który ciałując grosz do grosza poselskie dety, kupił sobie kilka wsi, tartaków, banków i towarzystw akcyjnych...

Spoliczkował naszą świętość narodową, symbol żywy naszego wiejskiego ludu, człowieka cierpiącego niewinnie od obelgi insynuacji rodzimej reakcji za Dojlidy, a dzisiaj jeszcze... na zęby, przez takiego wstecznika, jakim okazał się p. Czapczyński...

I jakkolwiek ludzie bez czci i wiary, zarzucają temu wielkiemu człowiekowi, iż w Sejmie polskim na posiedzeniach plenarnych, też „subtelnie” próbował wytrzymałości użebienia wybrańców ludu, ale po pierwsze czynił to dla dobra narodu, dla lepszego jutra tych, co nie mają garści słomy w sienniku i muszą nędznie sypać na twardych tyśmaczkówkach, po drugie owi „rzekomo” pokrzywdzeni wszetecznicy byli znacznie od niego słabsi.

I dzisiaj po kilku latach znojeń pracy, raki tajny endek, taki koń trojański, wprowadzony podstępnie w szeregi ludu, ośmiela się podnieść swoją nikczemną kończynę na bohatera, podobizna którego obok św. Józefa, powinna się znajdować w każdej chacie?

A gadzina... prasa jeszcze śmie pisac iż nosił wilczek, ponieśli i wilka!

Skandal!

Mamy jednak niepokonną nadzieję iż szanowny nasz poseł zrehabilituje się jeszcze przed końcem bieżącej kadencji dogorywającej, go Sejmu i odda z nawiązką to, co otrzymał i co mu już nikt nie odbierze...

Tylko szlachetny obrońca praw ludu, haczość, by czasem nie natrafić na takiego chama jak Czapczyński, bo gotów oddać w dwójnasób.

A najlepiej z za węgła, albo z tyłu jak to już wypraktykowaliśmy, a potem na ziemię i obcasem w głowę...

Będzie to i stylowo, po „piastowsku”, połączone z prawdziwą satysfakcją i zupełnie odpowiednie do naszego ludowego pojęcia o honorze...

(5)

Teddy.

WIADOMOSCI Z KRAJU.

Spoliczkowanie Bryła.

K) W obozie Witosa drobne nieporozumienie. Administrator naczelnego organu ludowców „Kurjera Lwowskiego” p. Czapczyński dwukrotnie spoliczkował posła Bryła, znane dorobkiewicza wojennego, jedną z grubszych podpór Polski „ludowej”. Poseł Brył rozesłał do dzienników lwowskich sprostowanie iż nie został spoliczkowany. Wczorajszy „Kurjer Lwowski” powtórnie kategorycznie potwierdza fakt, iż poseł Brył został dwukrotnie spoliczkowany.

O nocną pracę w drukarniach krakowskich.

(K) Związek wydawców prasy zachodniej Małopolski na posiedzeniu z dnia 23, września b. r. w odpowiedzi na żądania pracowników drukarskich, dotyczące zniesienia pracy nocnej uchwalił rezolucję następującej treści. Praca nocna musi być zachowana w przemyśle drukarskim tak długo, dopóki nie będzie jednocześnie

zniesiona na całym obszarze Rzeczypospolitej. Zniesienie bowiem pracy nocnej tylko w Krakowie byłoby upośledzeniem prasy Krakowskiej. Na całym świecie drukowanie dzienników odbywa się w nocy i na zniesienie pracy nocnej zgodzić się niepodobna. 9

Walka z handlem żywym towarem.

Czynniki rządowe i społeczne starają się od niejakiego czasu podjąć inicjatywę do skutecznego zwalczania grasującego u nas handlu żywym towarem, to jest kobietami i dziećmi. Z początku planowano utworzenie pod egidą rządową sekretariatu do walki z handlem żywym towarem. Plan ten jednak porzucono, gdy się okazało, że ramy, które sekretariatowi temu nadać usiłowano, nie odpowiadają intencji Ligi narodów i postanowieniom konwencji międzynarodowej co do handlu żywym towarem.

Do myśli tej powrócono obecnie w innej formie, mianowicie przez zespolenie czynników rządowych i społecznych, które mają się podzielić zadaniami w zwalczaniu handlu żywym towarem, tworząc odrębne organizacje, jak to: Komitet polski do zwalczania handlu kobietami i dziećmi, w skład którego wchodzić będą wszystkie organizacje społeczne, zajmujące się opieką nad dziećmi i kobietami, a którego kierownictwo spoczywać będzie w rękach znanego z gorliwej pracy na polu rasowego odrodzenia narodu, dra Wernica, dalej centralne biuro do śledzenia przestępstw na polu handlu żywym towarem przy departamencie bezpieczeństwa publicznego ministerjum spraw wewnętrznych, a wreszcie referat specjalny przy departamencie opieki społecznej, który będzie miał za zadanie organizację walki w zakresie przepisodawczym i popieranie akcji pomocą finansową państwa. Wszystkie te trzy organizacje będą stały ze sobą w ścisłym i ciągłym kontakcie współdziałania i wzajemnego uzupełniania się. Delegaci referatu specjalnego przy ministerjum pracy i opieki społecznej i centralnego biura do walki z handlem żywym towarem przy ministerjum spraw wewnętrznych będą nadto reprezentowali polską akcję na tem polu

JACK LONDON.

Ostatnie śniadanie.

Matt parsknął i w dalszym ciągu krzątał się kolo maszynki.

Jim nalal kawy do filiżanek, lecz wprzód do wcześniej upatrzonej chińskiej filiżanki, wyspał jakiś proszek, który leżał w kieszeni jego marynarki, zawinięty w cienki papier. Na chwilę odwrócił się on plecami do Matta, ale nie ośmielił się spojrzeć poza siebie.

Matt rozłożył gazetę na stole i na gazecie postawił gorącą patelnię. Rozkrajawszy befsztyk na dwie połowy, położył mięso na talerzu Jima i swoim.

— Jedz, dopóki jest gorące — poradził i uzbroiwszy się w nóż i widelic, sam dał przykład.

— Doskonały befsztyk — powiedział Jim, przelknawszy pierwszy kęs. — Ale powiem ci otwarcie, Matt: nigdy nie przyjadę do ciebie z wizytą. Nie próbuj mnie nawet o to prosić.

— Dlaczegoż to? — zapytał Matt.

— Do wszystkich diabłów i Meksykańska kuchnia jest nie dla mnie. Jeśli mi już sądzono być na tamym świecie w piekle to pocóż, mam jeszcze tutaj się męczyć. Przeklęty pieprz.

Jim uśmiechnął się, wydał policzki, silnie dmuchnął, jakgdyby chciał ochłodzić spazmowane usta, upił kilka łyków kawy i zabrał się znów do befsztyka.

— A co ty sądzisz o przyszłym życiu, Matt? — zapytał po pewnym czasie.

W głębi duszy dziwił się, dlaczego Matt nie dorusza się do kawy.

— Niema żadnego przyszłego życia — odpowiedział Matt, odsunął befsztyk i upił trochę kawy. — Niema nieba, ani piekła, niczego. Wszystko to jest tutaj, w teem życiu.

— A potem? — zapytał Jim i z natarczywą ciekawością wbił spojrzenie w przyjaciela.

1) Wiedział, że widzi przed sobą człowieka, który za chwilę umrze, —

— Czyś widział kiedy człowieka trzy tygodnie po śmierci?

Jim wykonał przeczący ruch głową.

— No, a ja widziałem. Był czemś w rodzaju tego befsztyka, który teraz jemy. Przecież i to było kiedyś byczkiem, skakało po łakach. A teraz to tylko mięso. Mięso — i nic więcej. Podobnie ja, i ty, i wszyscy staniemy się mięsem.

Matt wypił haustem swoją filiżankę kawy i znów ją napenił.

— A ty się lekasz śmierci? — zapytał. Jim zaprzeczył głową.

— Czegóż się mam lekać? Ja nie umrę nigdy. Będę żył na drugim świecie.

— Żeby znów kraść, kłamać, męczyć się w przyszłym życiu? Zawsze to samo i tak przez całą wieczność? — szyderczo zapytał Matt.

— Być może, że się poprawie, wyraził nadzieję Jim. — I być może w przyszłym życiu nie trzeba będzie kraść.

Jim nagle zatrzymał się i zerwał się z wyrazem przerażenia na twarzy.

— Co ci się stało? — zapytał Matt.

— Nic — odpowiedział Jim, zapanowawszy nad sobą. — Dziwne to jest, „śmierć i to wszystko razem.

Ale nie mógł już otrząsnąć się z przerażenia. Jakgdyby coś niewidzialnego i złowrobnego przeleciało nad nim i rzuciło nań nieuchwytny cień swej obecności. Jakies przecucie go ścisnęło za serce. Coś okropnego miało się stać. Widmo nieszczęścia przepłynęło powietrzem.

Spojrzał badawczo przez stół na towarzysza. I nie mógł zrozumieć. Czyżby się miał omylić i otruć siebie samego. Ale nie, przed Mattem stała filiżanka ze szczerbą. Do tej właśnie filiżanki wyspał truciznę.

Wszystko to jest dziełem jego własnych myśli. Nie raz mu już płała takie figle. Głupstwo. Rozumie się, że coś ma się stać. Ale ma

się stać z Mattem. Przecież Matt wypił całą filiżankę kawy.

Jimowi spadł ciężar z serca; dokończył swego befsztyka, zjadł kromkę chleba i zabrał się do maczania kawałków chleba w tłuszczu.

— Kiedy byłem... — zaczął i znów przerwał.

Znów przeniosło się nad nim złowrogie widmo, i cała jego istota zadygotała od przecucia zbliżającego się nieszczęścia. Muskuly jego ściągnęły się kurczowo. Nagle przechylił się w tył i podobnie nieoczekiwanie upadł lokciami na stół. Nleokreślona okropność przeszyła jego ciało. Jim zgrzytnął zębami. I znów kurcz ściągnął mu muskuly.

Owładnęło nim przerażenie, że stracił władzę nad swoją istotą. Muskuly przestały być posłuszne jego woli. Znów kurczowo naprężyły się, mimo jego wysiłków, — mimo tego, że nie chciał, aby się naprężyły. Zachodziła w nim jakaś rewolucja, anarchja.

Bezsilne przerażenie nim, kiedy jego ciało wypowiedziało mu walkę. Mróz przebiegł mu po plecach, czoło zrosił zimny pot.

Jim powlókł spojrzeniem po pokoju i całe umeblowanie wydało mu się dziwnie znajome. Jakgdyby wrócił do domu po długiej podróży. Spojrzał znów przez stół na swego przyjaciela. Matt przypatrywał mu się i się uśmiechał. Przerażenie odbiło się na twarzy Jima.

— Boże mój! — zawołał Matt, czy ty nie otrul mnie czasem.

Matt uśmiechał się, w dalszym ciągu mu się przyglądając.

Znów nastąpił parokszizm, ale Jim nie stracił świadomości. Muskuly jego rozprężyły się, ściągały się, wily i rzucały ciałem w dzikich zapasach. Podczas tej okropności Jim spostrzegł, że Matt jakoś dziwnie się zachowywał.

Uśmiech zbiegł z jego twarzy i miał się go ukazać się pełne napięcie przysłuchiwa-

(Dok. nast.)

Dochodzą nas wprost skandaliczne wieści o usuwaniu z wyborczych przez żydowskich właścicieli domów, polaków, którzy nawet po kilka a nawet kilkanaście lat nie zmieniali miejsca zamieszkania. **Sprawdzajcie listy wyborcze!** Na każdym domu jest nalepiona kartka z adresem komisji! **Jeszcze tylko 3 dni czasu!** — — — — —

Dnia 24 września r. b. o godz. 7 wiecz. po długich i ciężkich cierpieniach zmarła nasza ukochana matka S. + P.

Józefa z Pilatowskich Szumanowa

4019s

przeżywszy lat 70. Wyprowadzenie drogich nam zwłok na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi we wtorek dn. 26 września o godz. 3 poł. z domu żałoby, przy ul. Juliusza 38 na cmentarz katolicki w Zarzewie. O czym zawiadamia w smutku pogrążona Rodzina.

Zygzaki

Jedna z kartek Ojca Narodu ..

Z galerji „postępowych“ typów, które bronią nasz lud przed endeckim trądem, należy wymienić posła do Sejmu Bagińskiego, który swoje ideały, odpowiednio do duchowej strony swego homo sapiens, rozprzestrzenia przy pomocy t. zw. „kucia w morde“, jak to przy napadzie na redakcję „Gazety Porannej“ w Warszawie dosadnie zademonstrował. Z jego przeszłości uszczknęliśmy taki kwiatek „Wola Ludu“ z dnia 2 lipca 1922 roku ogłasza dosłownie co następuje:

„Było to 8 sierpnia 1920 r. w Warszawie. Zarząd „Wyzwolenia“ zwołał tak zw. Radę Naczelną, żeby powiadomić okręgi o stanie sytuacji, w jakiej kraj się znajdował. Pos. Bagiński mówił o tem, jak się mają zachować stronnicy „Wyzwolenia“ podczas najścia możliwego bolszewików w głąb kraju. Tłómaczył że bolszewicy nie są dla nich strasznymi; mało się od nas różnią, w razie wkroczenia ich należy nimi nie gardzić, lecz przyjmować od nich rządy... Nikt na to się nie odezwał, ani też będący na sali przewodniczący „Wyzwolenia“ przeciwko temu nie protestowali...“

Teraz też kandyduje do Sejmu i prawdę podobnie nasz niepiśmienny ludek znowu go wybierze.

— Ano, niemasz jak równe prawo wyborcze.

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Dzień Wtorek 26 września Cyprjana
Wschód słońca g. 6 m. 13
Zachód g. 6. m. 47

— Widowiska.

Muzeum Nauki i Sztuki. od 4 do 7 pp

Wystawa obrazów S. Andrzejewskiego.

Teatr miejski (Cegielniana 63)

„Roztwór prof. Pytla“

Teatr „Soala“ (Cegielniana 13)

„Luna“ (Przejazd 1)

„Burza“

„Odeon“ (Przejazd 2)

„Carmen“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Wierna rzeka“

„Corso“ (Zielona 2)

„Płonienie śmierci“

Nowości Piotrkowska róg Główniej

W państwie Złotego Smoka

— Kalendarzyk historyczny.

1387 Piotr, wojewoda moldawki, składa hołd władcy Władysławowi Jagielle.

Wiadomości kościelne

— Wyjazd biskupa Tymienieckiego.

c) Jego Eksk. Ks. Biskup Tymieniecki w ubiegłą sobotę wyjechał do Tomaszowa w celu wizytacji tej parafji i dalszego zwiedzenia dekanatu Tomaszowskiego.

— Nowa godność.

c) Na miejsce dotychczasowego proboszcza Kościoła katedralnego św. Stanisława Kostki w Łodzi, Jego Ekstencji ks. Biskupa Tymienieckiego, papież Pius XI nazaczył ks. Kanonika Wacława Wyrzykowskiego, mianując go jednocześnie Praefatem Dworu Papieskiego. 9

Wiadomości bieżące

— Skonfiskowanie „Wolnych Żartów“

d) Komisarz Rządu na m. Łódź w dniu 25 września rb. obłożył aresztem czasopismo „Wolna Myśl-Wolne Żarty“ przy równoczesnym wytoczeniu z art. 281 K.K. sprawy sądowej przeciw winnym wydania i rozpowszechniania tego czasopisma.

— Rząd w sprawie elektrowni łódzkiej.

W wydziale elektryfikacyjnym ministerstwa robót publicznych w Warszawie omawiano sprawę dostosowania nowej umowy koncesyjnej dla elektrowni łódzkiej do wymogów świeżo ogłoszonej ustawy elektrycznej. Wedle tej ustawy prawo koncesjonowania przedsiębiorstw elektrycznych należy wyłącznie do rządu, a nie jak dotąd do gminy. Zasada ta do elektrowni łódzkiej nie znajdzie pełnego zastosowania, a to z powodu tego że elektrownia łódzka już istnieje na podstawie starej umowy koncesyjnej.

Rząd jest zdania, jednak, że nowa umowa koncesyjna nie ma być zawarta z miastem, lecz z rządem. To zapatrywanie czynników rządowych oparte jest na przepisach ustawy elektrycznej, stanowiącym, że istniejące zakłady, o ile zmieniają charakter swej działalności muszą uzyskać koncesję rządową.

Przedstawiciel ministerstwa robót publicznych inż. Siwicki jest zdania, że nowa umowa koncesyjna zmienia charakter przedsiębiorstwa łódzkiego. Przeciwno temu stanowisku ministerstwa robót publicznych zaprotestował wiceprezydent dr. Stupnicki. Podniósł on szczególnie fakt, że za zmianę charakteru przedsiębiorstwa uważana być może jedynie zmiana techniczna, nigdy zaś zmiana w osobie właścicieli. Ponieważ elektrownia łódzka w myśl projektu nowej umowy koncesyjnej nie ma zmienić charakteru swej działalności, a jedynie przestać być własnością towarzystwa elektrycznego oświetlenia 1886 roku i przejść na własność nowej spółki akcyjnej, w której miasto partycypuje w 20 proc. sprawa niniejsza nie podlega koncesjonowaniu rządowemu.

Nadto podniósł wiceprezydent, że miasto godząc się na nową umowę koncesyjną i prologując czas trwania koncesji, działa przede wszystkim w interesie gospodarczym państwa całego gdyż po pierwsze powoduje sprowadzenie do przedsiębiorstw w znacznych rozmiarach kapitału zagranicznego, a po drugie zabezpiecza rozwój przemysłu łódzkiego przez zapewnienie mu potrzebnej ilości energii elektrycznej.

Do uzgodnienia stanowiska ministerstwa robót publicznych przedstawiciele samorządu łódzkiego pod względem formalnym nie doszli

rząd jednak dostając przy swoim prawie koncesjonowania, gotów jest zapewnić miastu wszystkie dotychczasowe przywileje, a w szczególności prawo wykupna i przejście przedsiębiorstwa na własność miasta. (7)

— Konferencja w sprawie nowej gazowni.

(b) W Warszawie odbyła się wstępna konferencja w sprawie budowy nowej gazowni w Łodzi. W konferencji brali udział prezydent Rzewski, wiceprezydent dr. Stupnicki, dyrektor Pilzer, inż. Berliner, adwokat Zajązowski, dyrektor Towarzystwa gazowniczego Swierczewski i przedstawiciel kapitału francuskiego pułkownik Curel. Następną konferencja odbędzie się w Łodzi w tygodniu bieżącym. (7)

— W sprawie upośledzenia szkolnictwa średniego w Łodzi.

(b) Na memoriał przesłany posłowi Ziemięckiemu z powodu upośledzenia szkół średnich w Łodzi, w powiecie i województwie jest szkół państwowych 7, podczas gdy w Warszawie 30, Poseł Ziemięcki na ubiegłym posiedzeniu sejmu wniósł nagłą interpelację, domagając się wyjaśnienia od ministerstwa oświaty z powodu karygodnego zaniedbania w Łodzi pod względem szkolnictwa średniego.

Równocześnie memoriał magistratu w powyższej sprawie przesłany został wszystkim posłom łódzkim celem zajęcia odpowiedniego stanowiska z prośbą o poparcie w komisjach i w plenium sejmu. (7)

— Jak należy postępować przy ocenie towarów w Gdańsku.

d) Zwracamy uwagę na następujące niezmiernie ważne postanowienie o taryfie celnej, zażalenia przeciw postępowaniu przy ocenie celnej i przeciw niewłaściwemu stosowaniu taryfy celnej należy zgłaszać protokół larnie zaraz przy ocenie. Pozatem jest zażalenie takie dopuszczalne w przeciągu 30 dni od chwili oceny, o ile tożsamość towaru reklamowanego z towarem ocenionym zostanie niewątpliwie udowodniona. Przeprowadzenie wobec właściwej władzy celnej dowodu tożsamości towaru, która winna być stwierdzona urzędowo, należy do żalającego się.

— Walka z opilstwem.

(b) Za znalezienie się w miejscach publicznych w stanie nietrzeźwym, specjalne patrole policyjne pociągnęły do odpowiedzialności Stefana Skowrońskiego, Leona Sobczyńskiego, Jana Bajera, Franciszka Szkudlarka, Konstantego Cybulskiego, Stanisława Cybulskiego, Adama Nowickiego, Władysława Nyka, Jana Zmijewskiego i Jana Szlanskiego. (2)

— Kredyty dla Łodzi.

(b) Ostatnio w Warszawie bawili z ramienia magistratu Dyrektor Pilzer i Jawnik Badzian w sprawie otrzymania kredytu. Ministerstwo skarbu udzieliło miastu 110 milionów marek, a conto podatku dochodowego. Równocześnie rozpoczęły się pertraktacje w sprawie otrzymania pożyczki w kwocie 500 milionów na wydatki administracyjne. (2)

— Z rady miejskiej.

(b) Dzisiaj o godz. 6 wieczorem odbędzie się posiedzenie rady miejskiej, prawomocne bez względu na ilość obecnych radnych. (2)

— Walka z tajnym gorzelnictwem.

(b) Za utrzymywanie tajnych gorzelni sąd okręgowy pod przewodnictwem sędziego Witkowskiego skazał Wincentego Pteleszkę na 4 mies. więzienia, Michała Rechstę na 10 mies. więzienia i 50 tys. mk. grzywny, zaś Antoniego Darę na 4 mies. więzienia i 2.660 mk. grzywny, zmniejszając im karę o połowę na zasadzie amnieszji. Poza tem Leon Popielarczyk z Krośniewic skazany został na 20 tys. mk. grzywny, Franciszek Budnera zaś na 10 tys. mk. grzywny.

W przyszłą niedzielę 1 października r. b. urządzone zostaną takie zjazdy w Łasku i w Sieradzu ponieważ na obecnym zjeździe powiaty te były reprezentowane bardzo słabo. Na zjeździe tym przewodniczący okręgowej komisji wyborczej Nr. XIV, prezes Sądu Okręgowego p. Kamiński obeznał obecnych z czynnościami komisji obwodowych i wyraził przytem uznanie w pierwszym rzędzie powiatowi łódzkiemu, za tak liczne zebranie się i terminowe jak również zgodne z ordynacją wyborczą prace gmin i komisji obwodowych, chwalał jednocześnie prace powiatu sieradzkiego. Komisja okręgowa Nr. XIV zakończyła już sprawdzanie spisów wyborczych powiatu Sieradzkiego, który wywiązał się z zadania należycie, (6) (lot)

We czwartek 28 b. m. o godz. 5 po południu odbędzie się zebranie okręgu komisji Nr. XIV niezależnie od zebrań codziennych, na których sprawdzane są spisy wyborców, celem rozpatrzenia reklamacji przewodniczących komisji obwodowych i ich zastępców i ewentualnego rozpatrzenia list kandydatów. (6) (lot)

WAZNE DLA KOMISJI OBWODOWYCH WYBORCZYCH.

(w) Generalny komisarz wyborczy zawiadomił okręgową komisję Nr. 14, że o ile spisy wyborców poszczególnych obwodach zostały wyłożone później niż 15 b. m. do publicznego przeglądu, to nie należy wyłożenia tego za dnia 28 b. m. a przedłużyć wyłożenie spisów tak, aby trwały ono dni 14. Wyłożenie jednak musi być zamknięte najpóźniej 5 października r. b. 6 (lot)

KARY NA OPIESZALYCH CZŁONKOW KOMISJI.

(w) W dalszym ciągu za nieprzybycie do urzędowania w komisjach obwodowych, wyznaczono kary po 20 tys. mk. na następujących obywateli: Oskara Dreslera, Adolfa Szuszbiwicza, Eranciszka Jarkiewicza, Leopolda Galeskiego, Henryka Pfefera, Tomasza Dąbrzkiego, Z Rapaporta, Stefana Iwińskiego, Salomona Salomonowicza. (2)

Zamiejscowa

LISTA UNJI NARODOWO PANSTWOWEJ.

(w) Lista Unji Narodow. Państwowej do Sejmu nosi Nr. 10 i zawiera następujące nazwiska: Iwanowicz, min. Jastrzębski, Dr. Stęśłowicz, hr. Baworowski, minister Makowski, profesor Surzycki, Molendowicz, dr. Bogdani z Krakowa, Hauswald, min. Darowski, Dr. Drewnicki i min. Chodźko. (8)

LISTA GRUPY SKULSKIEGO.

(w) Grupa Skulskiego (Centrum Polskie) złożyła do rąk generalnego komisarza wyborczego listę państwową do Sejmu, która otrzymała Nr. 12, Na liście tej widnieją: Skulski, Polnikowski, Dr. Stefańczyk, Bliziński, Maj, Piechota, prof. Zarański, Zagórnowa, Waliszak, Dr. Popławski, Wojdaliński, min. Targowski, ks. Starkiewicz, ks. Staszyński, ks. Gzałewski, Kożuchowicz, Trzeciński i dr. Światła.

LISTA ROSSETA.

(w) Klub mieszczański Rosseta na liście państwowej zamierza umieścić następujące nazwiska: Rosset, min. Jastrzębski (Jest już na liście państwowej U.N.P. prez. min. Nowak (?)) Na liście państw. do Senatu umieszczeni mają być trzej prezydenci Lwowa, Krakowa i Warszawy tj. Neumann, Federowicz i Drzewiecki.

Z życia prowincji.

Ozorków.

Powiększenie fabryki — Drożyzna wciąż większa. — Młodzież szkolna. — Kinematograf Ukrainy. — Odpust. — Kandydaci.

Tutejsza fabryka Schösserowska rozbudo-

wanie się wnoszone są mury do powiększenia przedziału i bielnika. Jest to dobry objaw, gdyż sporej części ludności zabrzanieczy być.

Ceny zwłaszcza na artykuły pierwszej potrzeby stale idą w górę. Drożeje bardzo nabrał. Charakterystycznym jest, że o ile żyto drożeje po tysiącu na korcu, to chleb drożeje po dziesięć mk. na funcie, gdy zaś żyto spada na korcu tysiąc i dwa nawet, cena chleba pozostaje bez zmiany. Czemu to wytłumaczyć?

Szkół początkowych jest pokaźna liczba, dzieci (oba rodzaje) mundurowano w czapki jednego wzoru, co się poniekąd i chwali, ale pożądanym byłoby, aby te dzieci wychodząc ze szkoły były naprawdę dziećmi. Widząc taką gromadę wybiegającą z hałasem i wrzaskiem, ma się wrażenie wioski w środkowej Afryce. Bywały wypadki, że ludzie słysząc te wrzaski i gwizdy (wieczorem zwłaszcza) wybiegali z domów, sądząc że pożar. Możeby Szan. nauczycielstwo ze swym kierownikiem zajęło się tą sprawą wychowania młodzieży, której dom tego zaniechał. Od kilku tygodni miejscowe kino, wyzierała Rada Opiekuńcza, co się chwali gdyż dochód przeznaczony jest na potrzeby Szkolnictwa.

W przejeździe po kraju, grała też u nas trupa ukraińska, wystawiając kilka dramatów i komedji. Dodać trzeba, że powodzenie miała świetne.

W niedzielę, dnia 17 bm. odbył się w parafii naszej odpust, który zgromadził tłumy pobożnych tak z miasta, jak i ze wsi okolicznych. Po obiedzie odbyła się w parku zabawa na rzecz odbudowy kościoła katolickiego. Dochód był dość znaczny.

Jak słychać filija N.P.R., jako kandydata do Sejmu wystawia z powrotem posła Niewinowskiego, a do Senatu miejscową znakomitość wice-burmistrza miasta p. Kropa.

A no . . . zobaczymy.

(8) Miejscowy.

Ze świata.

POETA NIE POTRZEBUJE UZNANIA URZĘDOWEGO.

§ Pisma francuskie przynoszą wiadomość, iż znany poeta francuski, Francis James, odrzucił ofiarowywany mu krzyż Legji honorowej, który miał być uczczeniem jego zasługi na polu literatury. — Poeta dowiedziawszy się, że nazwisko jego figurować ma pomiędzy odznaczonymi krzyżem Legji honorowej, oświadczył krótko: „Dziękuję i nie przyjmuję”. Redakcja „Matin'a” zwróciła się do autora „Triumfu życia” z prośbą o umotywowanie tego czynu. Na to poeta odpowiedział następująco: „Jestem wielce wdzięczny panu Berardowi, iż chciał naprawić to, co mu się wydało niesprawiedliwością lub zapomnieniem ze strony jego poprzedników, sądzę jednak, że dzieło poety nie potrzebuje uznania oficjalnego”.

Jakże dalecy od tego wysokiego pojmowania godności twórcy są niektórzy polscy literaci, którzy z powodu pominięcia ich na urzędowej uroczystości rozzdzierają z rozpaczy szaty i skarżą się przed całym światem.

Przemysł i handel.

Bułgaria a przemysł polski.

(-) Inż. Izworski z Sofji pisze w „Kurjerze Pozn.”: Śledząc pilnie rozwój przemysłu polskiego, wyobrażałem sobie mniej więcej do jakiego stopnia mogła się rozwinąć technika polska i przyjechałem na Targi Wschodnie do Lwowa z przekonaniem, że zobaczę dużo nowych rzeczy. Rzeczywistość jednak przeszła wszelkie moje oczekiwania.

Na wystawie Targów, którą zwiedzam, najbardziej zwróciły uwagę moją następujące wytwory: maszyny i narzędzia rolnicze, młynskie i do obróbki drzewa, szkło, porcelana, cukier, nafta, produkty naftowe, wyroby tkackie, wełniane i bawełniane, drzewo i zabawki. Wyroby maszyn rolniczych, wykończono

ne pod względem technicznym znakomicie w niczem nie ustępują tego rodzaju maszynom niemieckim i czeskim, a cena ich jest znacznie niższa. Traktory Ursus są wprost zachwycające. Pędzone naftą, która u nas kosztuje o połowę tańszą jak benzyna, wytworzą byby w najkrótszym czasie wszystkie inne maszyny tego rodzaju pochodzenia czeskiego, niemieckiego lub angielskiego. Kraj nasz jako wybitnie rolniczy, posiadając ogromne obszary, które dotychczas leżą odłogi, ma ogromne zapotrzebowanie w maszynach rolniczych. Czesi, jako naród praktyczny zrozumieli to natychmiast i urządzili w Sofji stałą wystawę wyrobów przemysłu czeskiego. Tą samą drogą idą Włosi i Niemcy. Jedyne Polacy, pomimo wszelkich starań, położonych z naszej strony nie interesują się dotychczas wiele Bułgarią.

Czesi zasypują Bułgarię swoimi wyrobami z dziedziny szkła, porcelany, cukru itd. Wielkie ułatwienie dla nich stanowi Dunaj, który jest doskonałą drogą transportową, łączącą bezpośrednio Bratysławę z całym szeregiem dogodnych portów bułgarskich nad tą rzeką. Tą samą drogą mogłyby iść i wytwory przemysłu polskiego, gdyby rząd polski mógł uzyskać pewne ułatwienie od rządu czeskiego lub węgierskiego co do Bratysławy lub do Budapesztu. Najdogodniejszą jednak drogą do Bułgarii pozostanie zawsze droga na Sniatynę Braila przez Rumunję, co do której zdaje mi się, że rząd polski zawarł pewną umowę z rządem rumuńskim.

Największy odpust w Bułgarii z dziedziny szkła i porcelany znajdują najgrubsze fabryki, mianowicie szkło flaszkowe, szyby do okien, szklanki, szkiełka do lamp, zwyczajne talerze porcelanowe itd. Monopol wyrobów chemicznych dotychczas mieli Niemcy, w ostatnich czasach jednak i tu Czesi zaczynają konkurować z nimi. Farby anilinowe Janousek są już dosyć poszukiwane.

Cukier polski mógłby śmiało konkurować z cukrem czeskim, który obecnie pokrywa całe zapotrzebowanie kraju. To samo można powiedzieć i o zapalkach polskich.

Nafta i produkty naftowe polskie znajdują znakomity zbył w Bułgarii. Nafta do palenia, benzyna, gazolina (tej już od czasu wojny niema wcale w Bułgarii), oleje smarowe, wazelina, parafina, cerezyna itd. wszystkie te produkty przychodzą nam aż z dalekiej Ameryki.

Obecna konjunktura stosunków światowych jest w najwyższym stopniu sprzyjająca Polakom, aby zawarli bliższe stosunki z Bułgarią i zajęli targi bułgarskie, a stamtąd następnie inne targi półwyspu Bałkańskiego. Przemysł polski, wobec niskiej waluty polskiej, ofiarując towary, nieustępujące w niczem towarom swoich wysokowalutowych konkurentów, mógłby w najkrótszym czasie opanować całe Bałkany i osiedlić się tam na stałe. Potrzeba tylko trochę więcej inicjatywy i zainteresowania się ze strony przemysłowców polskich a wszystko pójdzie jaknajłatwiej.

Najlepiej byłoby moim zdaniem iść już drogą udeptaną i za przykładem Czechów i Włochów urządzić wspólną stałą wystawę przemysłu polskiego w Sofji.

O rynek bułgarski ubiegała się dziś Czesi, Włosi, Anglicy, Francuzi, Belgowie i Niemcy, błędem nie do darowania byłoby ze strony Polaków, gdyby dopuścili do tego, aby im nie rozpanowali się tam, gdzie sama natura przemysł Polaków.

Zarobkowe pośrednictwo pracy

(-) Ministerium pracy i opieki społecznej (wydział pośrednictwa pracy) zajmuje się od pewnego czasu rozpatrywaniem podań zarobkowych biur pośrednictwa pracy o odnawianiu koncesji na prowadzenie przemysłu. Wobec tendencji ministerjum, aby zgodnie z ustawą o państwowym pośrednictwie pracy ograniczać liczbę prywatnych biur pośrednictwa pracy i przygotowywać stopniowy rozwój sieci państwowych urzędów pośrednictwa pracy, na ogólną liczbę 82 podań, które wpłynęły do września r. b. specjalna komisja, powołana przez ministra pracy i opieki społecznej odnowiła koncesję tylko 39 prywatnym biurom pośrednictwa pracy. Z tego na Warszawę uwzględniono 16 podań (wpłynęło 20), na województwo lubelskie 1 (wpłynęło 2), na województwo łódzkie 6 (7), na województwo pomorskie

(18) i na województwo poznańskie 13 (26). Odmówiono koncesji dotąd 19 biur, reszta znajduje się w załatwieniu.

Koncesje udzielone na terenie b. zaboru rosyjskiego mają ważność do końca b. r. Na rok przyszły koncesje muszą być odnawiane, do czego wnieść trzeba podania do 1 października b. r. (7)

Urodzaje.

(=) W roku bieżącym spodziewane są w Rumunii bardzo bogate zbiory, jakich nie było podobnie już od lat 20. Zbiory te obliczone są w przybliżeniu w następujących cyfrach:

Kukurydzy	500,000	wagonów
Pszonicy	250,000	"
Jęczmienia	200,000	"
Owsa	100,000	"
Prosa	15,000	"
Fasoli	20,000	"
Strączkowych i oleistych	15,000	"
Ogółem około	1,000,000	wagonów
wartości przybliżonej	20,25	miljardów lei.

Dla eksportu może być przeznaczona wedle ostrożnych obliczeń 300,000 wagonów. Eksport pszenicy i żyta rząd rezerwuje dla siebie. Rząd przedsięwziął należyte zarządzenie na kolejach i w żegludze dunajskiej, aby te masy zboża mogły być wywiezione.

+ W roku ubiegłym zbiór ziemniaków w Polsce dał 1,679,956 wagonów, w r. b. przewidywany jest zbiór w ilości 2,815,593 wagonów. Na zapytanie, ile ziemniaków zamierzono wywieźć, odpowiedziano: Narazie Główny Urząd przywozu i wywozu zezwolił na wóz 20,000 wagonów, w zamian za sole potasowe. Ogólny kontyngent wywozowy podniesiony będzie do 50,000 wagonów. W roku ubiegłym wywieziono tylko 4,000 wagonów. (1)

Kapitały obce na Górnym Śląsku.

(=) „Gazeta Warszawska” pisze o kapitałach obcych w przemyśle górnośląskim, o udziale kapitałów francuskich w Tow. dzierżawnym państwowych kopalń węgla w Królewskiej Hucie, Bielszowicach i Knurowie oraz w Banku Górnośląskim, a także o udziale kapitałów angielskich w zakładach przemysłowych hr. von Donnersmarck'a.

Do tego dodać należy, że dnia 12 sier-

pnia p. Olszewicz z ramienia naszego M. S. Z. oraz p. Charbonnel administrator „Compagnie Generale Française pour le Commerce et l'Industrie”, podpisali układ na mocy którego powstanie wkrótce Tow. dzierżawne, które na wzór Tow. dla kopalń państwowych obejmie kierownictwo „Friedrichshuty”, należącej dziś do państwa polskiego. Huta powyższa produkuje dziś około 6—8000 tonn ołowiu i 15000 kg. srebra rocznie.

W kołach fachowych dopuszczenie obcych do eksploatacji „Friedrichshuty”, stanowiącej wielkie bogactwo i doskonale prosperującej, uważane jest za krok bardzo nieopatrzny i bardzo szkodliwy.

Pozatem dowiadujemy się, że w zakładach „Hohenlohe-Werke” pewna grupa francuska pozyskała niedawno 15 procent akcji. Drugie 15 procent pozyskał rząd polski, z ramienia którego wydelegowany został do zarządu „Hohenlohe-Werke” inż. Józef Kiedroń.

Warto tu dodać, że większość akcji zakładów księcia Hohenlohe posiada znany przemysłowiec czeski p. Petschek, zwany „królem czeskich lignitów”.

Także wazą się obecnie pertraktacje mające na celu zapewnienie kapitałom polsko-francuskim udział we „Friedenshucie” (żelazo i stal), należącej do „O. S. Eisenbahnbedarfs-Gesellschaft”. (1)

Deprecjacja korony austriackiej.

W najświeższej publikacji „Mitteilungen des oesterreichischen Bundesamtes für Statistik” znajdujemy ciekawe dane, rzucające światło na rozmiary deprecjacji korony austriackiej. Według tych danych kurs franka szwajcarskiego, poczynając od lipca 1914 r. wzrósł do sierpnia r. b. 11613-krotnie, wskaźnik kosztów utrzymania — 5932-krotnie i obieg banknotów — 2246-krotnie.

Wzrost, odnośnie do tych pozycji, nie dokonywał się w tempie jednakowym. Kiedy w czasie wojny obieg banknotów oraz koszt utrzymania wzrastały w jednakowej mierze, kurs franka szwajcarskiego wykazywał stosunkowo wahania nieznaczne.

Dopiero pod koniec r. 1919 wzrost jego zaczął dorównywać wzrostowi kosztów utrzymania i obiegu banknotów. W lipcu r. 1919 obieg banknotów zwiększył się 24-krotnie, równolegle zaś koszt utrzymania zwiększył się 25-krotnie i kurs franka

szwajc. 65-krotnie. W styczniu r. 1920 wzrost jego był już 48.7-krotny i przewyższył po raz pierwszy wzrost obiegu banknotów, który w tym czasie był 38-krotny. Do czerwca r. 1920 korona austriacka stale się poprawiała.

Nowy spadek korony, który nastąpił w m. czerwcu, spowodował ogromną zwyżkę kursu franka szwajc. W miesiącach czerwiec—listopad zwyżka jego była 84-krotną, przewyższając wzrost obiegu banknotów, który był 80-krotny.

W miesiącach dalszych nastąpiła pewna poprawa korony austriackiej, lecz trwała ona dość krótko. W czerwcu r. 1921 wzrost franka szwajc. był 165-krotny, przewyższając 142-krotny wzrost obiegu banknotów.

Od tego czasu różnica między wzrostem franka szwajc. i obiegu banknotów stawała się coraz większa. To samo można stwierdzić w odniesieniu do kosztów utrzymania. (S.)

Rynek drzewny.

(=) Ceny drzewa cieżego znacznie się podniosły na rynku niemiecko-polskim. Za wazon pni na granicy polsko-niemieckiej płacono 25000 mk za deski 16—18000 mk. W porównaniu z nami z 1 lipca, ostatnie notowania wykazują pięciokrotną zwyżkę. Przemysł tartakowy opiera się ustalaniu cen, a natomiast wysuwa żądanie oparcia ich na dziennym kursie dolarowym. 9

Gięda warszawska

z dnia 25 b. m.

1/2 listy złems.	223	Dol. St. Zjd.	8900
4 1/2% mk.		Marki niem.	6,10
4% obl. m. Warsz.	5710	Franki franc.	
5% obl. m. Warsz.	225	Funty	

Czeki i wpłaty.

Belgia	600	Londyn	39300
Berlin	5,70	Nowy Jork	8925
Gdańsk	5,85	Paryż	693
Praga	250	Wiedeń	11,50

Akcje.

Bank hand.	5,650	Ostrowiec	12000
" Dyskont		Radzki	3,295
" Kredyt.	5,850	Starachowice	6,800
" Zjed. z pol.	1,800	Żyrardów	188,000
Cukier	118,000	Borkowski	1650
Drzewo	1600	Zegluga	1650
Lilpop	6000	Jabikowscy	1850
"Czeszosice"	112500	Nafta	1475

Większe zapasy

4015s3

dachówki falcówki-karpiówki i gąsiorów

z cegielni naszej w FABIANOWIE pod POZNANIEM oddamy korzystnie.

W. Nowakowski i Synowie

Biuro Centralne w Poznaniu ul. Przemysłowa № 33.

Do sprzedania browar

czynny z zabudowaniami, dom mieszkalny, ogród, łąki torfowiska. Wiadomość: Łęczyca Bredłowa. Pośrednictwo wykluczone. 4023s1

Próżne butelki

4027K1

kupują każda ilość Bracia Ignatowicz, ul. Piotrkowska 96

Okazja!

wydaje suknie, kostumy, okrycia damskie z wszelkich tkanin. Przyjmuje również obstalunki z własnego i powierzonych materiałów Pracownia suknie i okryć damskich „BARBAKA” Łódź, Kilińskiego 39 m. 10. (1K4033

Na raty!

zamienie

pokój duży słoneczny na pokój lub pokój z kuchnią pomiędzy Wólczańska, Kilińskiego, Radwańska Oferty do Rozwoju pod „Mieszkanie”. (3085K1

KUPUJE

placę 100 proc. drożej za złoto, srebro, brylanty, zęby sztuczne, garderobę, kapy pluszowe oraz szale czarne. Proszę się przekonać. Zachodnia 32, poprzeczna oficyna, I p. m. 13. L. Milich. 3369

Kupuje meble

dywany, maszyny do szycia futra, garderobę i sprzęty domowe. WAJCMAN Dzielna 19 (2552K

NARESZCIE

4031ss

pasek na obuwie pęknie!

Nadszedł bowiem transport obuwia damskiego, męskiego i dzieciennego (żółte i czarne) które sprzedawane będzie tylko

po 8.500 mk. za parę

Wyłączna sprzedaż w firmie „DOSTAWA”

Piotrkowska 69 (w podwórzu)

KRAWIEC POLSKI

A. GRAMENS, Łódź, Zielona № 10,

Niniejszym zawiadamiam w Panów, że wykonywam wszelkie roboty w zakresie krawiectwa wchodzące z dodatkiem „Nowych sposobów” kilkoletnia praktyka w kraju i zagranicą nagrodzony dyplomem, kroju daje gwarancje za wykończenie wykwiłne. (3988d1)

Polskę zakuto w kajdany niewoli.

Duch narodu niejednokrotnie
z ywał się do czynów, aby wy-
zwolić się z więzów hańbiących.

Wyrazem ostatniego wysiłku by-
ło powstanie 1863 roku i na tle
tych przeżyć straszliwych napi-
sał wielki nasz powieściopisarz
Stefan Żeromski klechędę poe-
tyczną p. t. „Wierna Rzeka”.

GRAND-KINO.

Dziś premjera!
uroczyste otwarcie sezonu.

„ROK 1863“

Dramat w 7-iu aktach z czasów powsta-
nia i walk o niepodległość Polski osnuty
na tle powieści STEFANA ŻEROMSKIEGO

Nurt dziejowy, jak fale wielkiej
rzeki wyniósł na powierzchnię
życia narodów

POLSKĘ WOLNA
I NIEPODLEGŁĄ.

Obrazy minionych cierpień i
walk pozostały jeno w pamię-
ci kilkadziesiątu żyjących je-
szcze starców (biorących udział
w tym obrazie.)

Za przelaną krew ofiarną los
pozwolił im zakosztować u schy-
łku dni wolności i zobaczyć
tryumfującą tę, która
NIE ZGINEŁA...

„WIERNA RZĘKA“

Początek codz. o g. 3 pp.

Dla uczącej się młodzieży grupami od g. 3-ej do 5-ej — ustępstwa.

Orkiestra powiększona. Muzyka ściśle dostosowana do treści obrazu.

4025bs1

Najtanszy — na solidniejszy
z najbogatszym repertuarem
Teatr Świetlny
NOWOSCI
Piotrkowska róg Główny

4-ta serja obrazu „w KRAINIE LUDOZERCOW” p. t.

„Wśród stepów i ognia“

Lucylla Loevz i Francis Ford

— czarują i zachwycają. —

Tyko do 30/9. Od 1 paźdz. 5 i ost. serje

OPERETKA SCALA

Dziś
o g. 8.30 w.
4023K1

Dziewczę z Holandji

Operetka w
3 aktach
E. Kolmana

Robocizna

znacznie drożej radzimy więc
nie zwlekać z zakupem jesiennej
garderoby, towarów. Przez do
ne dyspozycje firma

Szmechel i Rozner

Łódź, Piotrkowska 100 i 160
filja jest w stanie sprzedawać
po cenach nader umiarkowanych

Męskie jesionki, garnitury i
spodnie. Damskie suknie, palta
damskie i męskie. Jedwab. try-
koty i eleganckie wełn. suknie.
3800s

Ogrodnik

przyjmuje wszelkie roboty w
zakres ogrodnictwa wchodzące
Zakładam ogrody owocowe i
ozdobne. Sporządzam plany i
kosztorysy. Przejazd 33-4 F.
Majkowski. 5799d-5

Od zaraz

est do wynajęcia piekarnia
w pełnym biegu w Kutnie,
A. Janowski, 4026K1

Okazyjnie

6 mórg gruntu z łaką przy Kon-
stantynowskiej szosie pod Ło-
dźką do sprzedania. Wiadomość
przy ul. Łąkowej № 12 m. 9 od
8-12 rano 4020K3

Dr. med. P. Langbard

Zawadzka 10.

powrócił

Choroby skórne i weneryczne.
Przyjm. od 9-1 i 5-8. 3779sl3

Lezarz dentysta

R Hanftwurclowa

powróciła

Sienkiewicza 37

3597d3

Prace

30% drożej kupuję brylan-
ty, złoto, srebro zegarki, stare
zęby, oraz różną biżuterję
Konstantynowska 7 Milich
prawa oficyna I-sze piętro
3599w

OBIADY

gospodarskie, Orla 23 m. 22
(3897d1)

Poszukuję 3 - 4 pokoje z kuchnią

z wygodami z meblami lub bez, zapłacę dobrze. Oferty
pod „W. G“ (3937d1)

FELCZER

wdowiec lat 50 2 dzieci odchowanych poślubi starszą pan-
nę lub wdowę do 40 l. z dobrem charakterem i dobrego
prowadzenia i która posiada jedną realność lub przyzwo-
ite mieszkanie. Zgłoszenia pisemne nie anonimy ul. Kiliń-
skiego 100 Sompoliński. (4022K)

Baczność!

Z powodu zmian rodzinnych sprzedaję srebra, biżuterję,
dywany perskie. Wiadomość: Al. Kościuszki 41 m. 4 o
godz. 1 do 4 popołudniu. (3899K)

Okazyjnie

Parożo tanio dom murywany 2 piętrowy z wolnym mieszkaniem
i ogrodem owocowym wraz z wszelkimi ubikacjami przy przysta-
ku „Marysinek“ (dawnej Wolfówka) w Rudzie Pabjanickiej do
sprzedania w cenie 7 milj, Wiadomość: ul. Al. Kościuszki № 41
u pana Białczaka. 5905s

Chrześcijańska Hurtownia Obuwia

P. Florczak i J. Wodnicki

Łódź, (Widzew)

Bawerniana Nr. 3, m. 2.

Obuże każdego w obuwie, ceny od (2,200) do (9,500)

— buty z cholewami od 16,000 do 20 000 mkp. —

UWAGA: Magazynom dostarczamy każdą ilość na zamówienie po
cena: h hurtowych. (3995d3)

Gospodarstwo

z solidnymi zabudowaniami pod Łodzią do sprzedania
Wiadomość u W. Wronskiego, Plac Wolności Nr. 2, pra-
wa oficyna 3-ie piętro. (3999d2)

FIRMA CHRZEŚCIJANSKA!!!!

Fabryka wyrobów cukierniczych

„SYNTEZA“

spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

przy ul. Sw. Anny № 24 w Łodzi.

Poleca wszelkie wyroby cukiernicze po cenach przystęp. jako to:
torciki, ciastka deserowe, biszkopty, herbatniki, sucharki i pierniki
w wyborowych gatunkach. Sprzedaż detaliczna w cukierni
Piotrkowska róg Karo a, hurtowa — Sw. Anny Nr. 24. Tamże
przyjmuje się obstaunki na zabawy, wieczorki, wesela i t. p. Dla
Stowarzyszeń i Związków daje się rabatt!!! (3993d2)

Wobec wielkiego
powodzenia
jeszcze dziś!

Wobec wielkiego
powodzenia
jeszcze dziś!

„BURZA”
z Mozzuchinem i Lisienko.

Od jutra!

„HANUSIA”
Gerharda Hauptmanna.

Od jutra!

4021b1

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

AAA Kupuję, meble, dywany, garderobe, maszyny do szycia. Placę najlepiej Walnreich Benedykta 18. 8530-10

AA Meble sypialnie stołowe szafy łóżka stoły krzesła otomany kozetki krzesła wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przez dziecko Piotrkowska 108 6262-0

AAA Kupuje meble, dywany, futra, garderobe, maszyny do szycia, placę najwyższe ceny. Łażnik, Benedykta 28 m. 13 parter. 8077-5

A Kredens, garderobe, szafy, łóżka, nocne szafki, stół, krzesła, otomane sprzedam Sienkiewicza 59 m. 26 druga wejście Piechota. 8647-2

Deberman 5 miesięczny sprzedam Senatorska 12 Sankowski. 8654-2

Sprzedam kariat Przejazd 86 skład paszy. 8652-1

Tokarnie 1/2 metra w kierkach i wiertarka szybkie do 25 m/m z przystawką do sprzedania Główna 11 w ślusarni. 8653-3

Ośmioletni pies rasy wilczej do sprzedania Wólczańska 218 Kummer. 8658-1

Samochód cięż. marki „Peugeot” na chodzie do sprzedania Pabjanice biuro dziennika Zamkowa 15. 8644-3

Dwa łóżka dębowe i jedno żelazne oraz umywalka z marmurem do sprzedania. Wiadomość w godz. rannych Nawrot 96-a m. 4, 1 piętro. —2

Dwa warsztaty ręczne tkackie, do sprzedania. Wiadomość al. Prywatna 7 u gospodarza, 8636-1

Do sprzedania dywan Wólczańska 250 m. 1. 8635-1

DOM murowany w Ozorkowie Maszkowska 175 sprzedam 13 pokoi, 2 sklepy, ogródek mieszkanie wolne 5 milj. 8508-4

Sklep rzeźniczy lub lokal nadający się na sklep korzenny sprzedam tania Nowo Pabjanicka 7. 8525-2

BRYCZKA jesionowa i wolant używany do sprzedania ul. Wegnera 6 przy Rzgowskiej.) 8534-2

Ogrodnicy Sprzedam 4 morgi ziemi cebulowej staw zarybiony Dom piętrowy stodoła w Rabieniu przy folwarku pod Aleksandrowem u Albina 8587-2

Do sprzedania motor elektryczny 2 konny i para chomont krakowskie ryklowane maszyna do pończoch. Wiadomość Aleksandrowska 18 Piwłarnia. 8549-1

Meble łóżka, szafki nocne, umywalnie, tremo, komoda, krzesła, zegar, wieszak, samowar, kandelabry, róg jeleni zaraz tania sprzedam Piotrkowska 225-3 8626-2

Sklep przy rynku narozny o dwóch oknach mieszkanie frontowe pokój z kuchnią piękne. Wiadomość Stowiańska 20 warsztat stolarski Zialeckiego. 8628-1

Sprzedam budkę nadającą się na każdy interes. Wiadomość Wólczańska 163 w Judce 8621-3

Wielki wybór młynów wodnych folwarków, gospodarstw rolnych, domów i placów ma biuro „Posrednik” Zgierz Paręczewska 5. 8618-1

Różne:

Akuszerka Pipikowa przyjmuje zamówienia pan miejscowych i przyjezdnych Piotrkowska 132. 8405-5

Akuszerka M. Nowakowska po wróciła Dzielna 36, 8515-6

Kobieta starsza lub dziewczyna skromna i czysta potrzebna do wszystkiego Kilińskiego 109 m 10 II p. front. 8585-1

Uczeń ślusarski ze szkoły Rzemiosł umiejący dobrze pisać znajdzie zaraz zajęcie. Wiadomość w Rozwoju u p. Białczaka. 8607-3

Nauczycielki, irlandzki z muzyką, obcymi językami na stałe, na godziny bony, pielęgniarki, gospodynie, biuralistki, handlowczynie poleca Biuro Ludwińskiej Piotrkowska 109. 8393-1

Student udziela korepetycji w zakresie 8 klas Główna 46 m. 11 podwórze. 8564-2

15 b. m. zaginął wyżeł brzozy z białą plamą na pierśsiach. Odprowadzić za nagrodą Pomorska 50. 8616-1

Biuro Pośredniczo-Handlowe A. Taszyckiego Piotrkowska 90 tel. 840 sprzedaj kupno. Majątki ziemskie, gospodarki, domy, place, młyny, fabryki, interesu handlowe. 8164-3

Tokarz metalowy zdolny i terminator mogą się zgłosić zaraz 6-go Sierpnia 13 m. 2. 8611-1

Potrzebna służąca do wszystkiego z dobrym gotowaniem i świadectwami Radwańska 43 m. 9. 8609-1

Potrzebna wykwalifikowana krawcowa-kierowniczką do pracowni magazynu ubiorów damskich Kilińskiego 7 m 16 8633-1

Potrzebny stolarz do magazynu mebli Piotrkowska 108, 8623-1

Oddam dzierżawę 30 morgów z ogrodem budynkami. Wiadomość Zachodnia 33 m. 12. 8610-1

Potrzebny chłopiec i służąca E. Szye Zielona 14 m. 1. 8642-2

Praktykant potrzebny do ślusarstwa przy szwajcarskiej aparacie ul. Karola 17. 8656-2

Młodzieniec z 6-o klasowym wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek posady sub „Harcerz” do Rozwoju. 8639-2

Potrzebny czeladnik szewski na męską, damską i targową robotę Dworska 27 front. 8640-2

Potrzebny chłopiec na posyłki oraz służąca umiejąca gotować pożądana przyjeżdżna zgłaszać się do sklepu ul. Zielona 14 Edward Syc. 8641-1

Inteligentna młoda osoba przyjmie miejsce sekretarki, przepisywaczki ewentualnie lektorki Oferty pod „J. P.” w Rozwoju. 8657-3

Poszukuje osobę znającą dobrze niemiecki jako korepetytorę-ra za mieszkanie i dopłatę zajęcia po pol. Zgłosić się Piotrkowska 275-18. 8658-2

Jest do wydzierżawienia 30 morgów ziemi bez opłaty. Wiadomość Wieluńska 14-b Głowacki. 8639-1

Przybliżał się pies rasy wyżeł czarny odebrać za zwrotem kosztów Zakątna 28 m. 2. 8660-1

Potrzebne podręczne do krawcowej zgłaszać się Piotrkowska 132 do rządzącego. 8661-2

Przybliżał się pies [wyżeł brzozy] laty odebrać można Stara Mania Chmielna 2 Kordek. 8655-2

Zdolna krawcowa poszukuje szycia w domach prywatnych Oferty do Rozwoju pod „N. G.” 8645-3

Dwie inteligentne młode panny z praktyką biurową, piszące na maszynie poszukują jakiegokolwiek posady. Oferty do Rozwoju pod „Obowiązkowe” 8648-1

Młoda paniątka inteligentna z 4 kl. wykształceniu poszukuje jakiegokolwiek posady. Łaskawe oferty proszę składać w Rozwoju pod „E. G.” 8650-3

Dwie inteligentne młode przystojne panienki z braku środków do życia pragną przyjąć posadę sekretarek, gospodyń domu lub u samotnych. Łaskawe oferty do Rozwoju pod „Waika o byt” 4018K1

Na st. Łódź-Chojny jest do sprzedania wagon węgla niesortowanego z kopalni „Adela” nadający się przeważnie do fabryk po cenie 800 mk. za koźlec. Zainteresowani mogą się zgłosić na ul. Piaseczna Nr. 9 „Budka”. 4017K1

Potrzebny

robotnik który umie wyklepać ściany tafelkami w kłozetach. Zgłaszać się do Rozwoju. 4030

Zaginął

kwit od weksla № 6079 wydany z Banku Handlowego w Łodzi na mk. 91000, weksel wystawiony przez A. Sondowskiego na zlecenie A. Eljasz (4024K1

Zagubione dokumenty

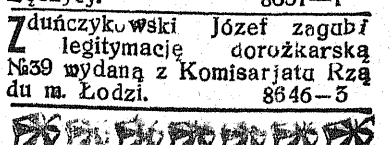
Dawidowicz Chaja i Anna zagubiły dowody osobiste wyd. w pow. Nowogródzkim. 8643-3

Witczakowi Franciszkowi skradziono kartę bezterminowego urlopu wyd. w Łodzi. 8637-1

Pabich Michał zagubił paszport niemiecki wyd. w Galkowie oraz kartę bezterminowego urlopu wyd. w P. K. U. 8634-5

Hil Winter z Ozorkowa zagubił kartę powołania wyd. w Łęczycy. 8651-1

Zduńczykowski Józef zagubił legitymację dorożkarską №39 wydaną z Komisarjatu Rządu m. Łodzi. 8646-5

Cena ogłoszeń przed tekstem i w tekście 300 mk., za tekstem 200 mk., zwyczajne 80 mk., wśród drobnych 140 mk., nekrologi 180 mk., komunikaty 200 mk. za wiersz nonpareilowy lub jego me graniczne 100 proc. drożej. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjęte w wiadomości „Rozwój” można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Za Grskiego ul. Zamkowa. Redaktor odpowiedzialny Seweryn Bankowski. Włocławek B. Czajewskiego